

Plan för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling på Centrum Vux

Presenteras på APT den 29 januari men är ett levande dokument

2026

Vad ska planen innehålla?

- En översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever, lärare och övrig personal.
- En redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.
- En redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Håkan Lindgren, rektor
Centrum Vux, Haninge

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Definitioner och begrepp – vilka begrepp använder vi och vad betyder de?	3
Förankring av planen.....	4
Kartläggning av situationen på Centrum Vux	5
Särskilda förutsättningar på vuxenutbildningen	6
Mål och åtgärder för likabehandlingsarbetet.....	6
Konkreta mål	6
Konkreta mål 2025	7
Uppföljning 2025	7
Konkreta mål 2026	8
Förebyggande arbete	9
Aktiva åtgärder vid uppkomst av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ..	9
Uppföljning, utvärdering och dokumentation	10
Åtgärder som genomförts på Centrum Vux 2025	10
Åtgärder som planeras på Centrum Vux 2026	11
Anmälan	11

Inledning

Plan för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling gäller alla på Centrum Vux och alla som verkar inom Centrum Vux har ett ansvar för att följa och leva upp till de mål och riktlinjer som planen omfattar. Skolan har en skyldighet att arbeta förebyggande och främjande för att diskriminering, trakasserier och kränkningar inte ska uppstå. Skolan är även skyldig att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten för att förhindra diskriminering, kränkning, trakasserier och sexuella trakasserier. Planen är ett levande dokument.

Enligt [Skollag](#) (2010:800), [arbetsmiljölagen](#) och [diskrimineringslag](#) ska skolan vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Både elever och personal är skyldiga att verka för lika rättigheter och möjligheter samt följa bestämmelserna i lagarna. Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. I bilagan som bifogas planen finns de kapitel specificerade som gäller för utbildning (bilaga 1).

På Centrum Vux gäller följande värdegrund:

- Varje människas liv är värdefullt och individen har sin frihet och integritet. Det betyder att du har möjlighet att vara, tänka och känna som du vill.
- Hos oss har alla - personal, elever och besökare lika värde. Det betyder att du ska få vara den du är och bli behandlad med respekt och värdighet.
- Vi behandlar varandra på ett trevligt och öppet sätt. Ingen ska behöva känna sig orolig för att bli kränkt eller dåligt behandlad.
- Verksamheten ska utformas på ett sätt som främjar goda relationer och miljöer – här hjälper och stöttar vi varandra.
- På Centrum Vux arbetar vi för jämlikhet och jämställdhet - att alla ska behandlas rättvist och få samma möjligheter.
- Elevens individuella behov och förutsättningar ska tas hänsyn till i upplägget av undervisningen.
- Hos oss finns nolltolerans mot alla former av kränkande behandling, trakasserier, diskriminering och repressalier.
- Elevernas och personalens trivsel och trygghet är centralt för att kunna lyckas med sina studier eller sitt arbete.

Definitioner och begrepp – vilka begrepp använder vi och vad betyder de?

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, oavsett språklig bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder.

Trakasserier

Begreppet **trakasserier** står för ett handlande som kränker personens värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, oavsett språklig bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder.

Kränkande behandling

Begreppet kränkande behandling står för ett handlande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker personens värdighet. Om någon blir utsatt för tillmälen i form av könsord eller nedsättande och förnedrande ord som ”idiot”, ”blatte” eller liknande, kan det uppfattas som kränkande behandling. Det är viktigt att komma ihåg att trakasserier och kränkande behandling inte alltid är verbala utan kan bestå av till exempel gester, ignorering, utfrysning eller att någon stirrar. Fysiska påhopp och skadegörelse (till exempel att kasta ägg på någons kläder, ta någons saker) är exempel på trakasserier och kränkande behandling.

Repressalier

SL 6 kap 11§Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Förankring av planen

Elevernas delaktighet

- Eleverna får kännedom om planen för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling på Centrum Vux via skolans hemsida www.centrumvux.haninge.se
- Genom lärare och via anslagstavla i receptionen.
- I samband med kursstarter ska lärare gå igenom en sammanfattning av plan mot kränkande behandling med elevgrupperna.
- Synpunkter på planen delges rektor.
- Samtliga elever uppmanas att ta kontakt med rektor och/eller biträdande rektorer om hen upplever sig diskriminerad och kränkt.
- Genom klassråd.

Personalens delaktighet

- Personalen informerades på APT i december 2025 om att planen för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling uppdateras och justeras inför 2026.

- Planen justerades av skolledningen och meddelas på APT den 29 januari 2026. Beslut om planen tas av skolledningen kort efter och publiceras på Centrum Vux hemsida.
- Responsen ges via e-mejl eller i dialog med närmaste chef.
- På APT finns möjlighet att diskutera planen.
- Den uppdaterade planen läggs på hemsidan, personalsidan och utskriven i receptionen, men ska hanteras som ett levande dokument.
- Varje nyanställd delges planen skriftligt och muntligt av närmaste chef.
- Planen finns med i de APL-dokument som delas ut till handledare inför APL.

Kartläggning av situationen på Centrum Vux

Utsatta platser/miljöer/aktiviteter:

- Klassrummet och inom den digitala plattformen
- Praktikrum/metodrum
- Elevkök
- Utanför entrédörrarna samt gångvägar till centrum/parkering
- Korridorer/öppna ytor
- Arbetsförlagd utbildning/praktik
- Sociala medier – nätmobbning
- I samband med att vi tvingas att avvisa obehöriga personer
- I samtal med elev där förväntade studieresultat inte uppnås
- När aktiviteterna är ”fria” och gruppindelningar skall göras, så att ingen känner sig utanför eller påhoppad
- Toaletterna
- Entréplanet

Nätmobbning

Skollagen kräver att den som driver skolan utreder mobbning och kränkningar som sker på skolan eller har anknytning till skolan. En lärare som ser en kränkning måste anmäla det till rektorn. Det spelar ingen roll om det hänt i klassrum, på raster eller på internet. Nätmobbning är precis lika allvarligt som andra typer av mobbning och kränkningar.

Definition av nätmobbning:

En person är nätmobbad när hen blir utsatt för elaka handlingar på nätet. Personen kan inte försvara sig själv.

Kriterier:

- negativt eller elakt beteende,

- i en relation som präglas av en obalans i styrkeförhållandet mellan parterna,
- som upprepas och pågår en viss tid

Särskilda förutsättningar på vuxenutbildningen

Inom Centrum Vux finns elever och personal med olika sociala, kulturella och religiösa bakgrunder som möts i en gemensam skolkontext, vilket har stora krav på alla att visa ömsesidig respekt och att ha förståelse för olikheter. På Centrum Vux finns också elever som kan ha negativa erfarenheter av skolan och det finns elever med fysiska och/eller psykiska funktionsvariationer. Inom klassrummet, bland personalen, mellan elever, i digitala plattformar eller på arbetsplatsförlagda utbildningar (APL) kan det av tradition och av obetänksamhet förekomma jargong som inte är förenlig med planen. Det är av yttersta vikt att vara observant på alla tendenser till kränkande eller diskriminerande yttranden och behandling, även om de tillkommer av obetänksamhet.

Genom myndighetsutövning som vuxenutbildningen är, blir elever ibland frustrerade och arga över att de inte kommer in på önskad utbildning, inte får godkända betyg eller inte får gå kvar på grund av bristande aktivitet i kursen etc. Detta kan leda till att de skrivs ut; ett obehag som kan upplevas som en kränkning. Till följd av detta förekommer ibland t.o.m. hot mot personal eller mot andra elever.

Mål och åtgärder för likabehandlingsarbetet

Ingen mobbning, trakasserier eller annan kränkande behandling ska förekomma i Centrum Vux verksamhet. Det ska genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att elever och personal utsätts för kränkande behandling. Om det trots förebyggande insatser ändå uppstår sådana situationer är det skolans skyldighet att se till att det upphör.

Skolan ska fortsätta arbetet med att förebygga rasism och påbörja insatser för att motverka antisemitism och hedersrelaterat våld och förtryck genom föreläsningar och i den kontinuerliga undervisningen. Det arbete som pågår för att motverka osynliggörandet av icke-normativa kroppar och identiteter i undervisning och skolmiljön sker genom bl.a. kollegiala diskussioner. Kritiska granskningar av läromedel kommer fortsatt att vara ett inslag för ämneslagen. Klassråd för samtliga elever införs och en värdegrundsgrupp har skapats med syfte att organisera och bevaka att de olika insatserna genomförs och följs upp och att bidra med ny kunskap och arbetssätt.

Konkreta mål

Målet är att alla elever och anställda ska få möjlighet att ta del av Plan för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling på Centrum Vux. Det ska vara känt för alla berörda vart de ska vända sig om de blivit utsatta för, eller uppmärksammat en kränkning. Lärarna på Centrum Vux presenterar planen för eleverna, och diskuterar innehållet och hur planen kan användas. Plan för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling på Centrum Vux ska finnas

i alla digitala undervisningsrum på distanskurserna samt finnas tillgänglig vid receptionen i pappersform. Centrum Vux värdegrund ska finnas i alla klassrum, digitala som fysiska.

Konkreta mål 2025

- Aktivt arbeta med rutiner och material som lärarna använder vid kursstart i syfte att förebygga diskriminering och därmed öka tryggheten
- Fortsatt arbete med tillgänglighetsanpassning i undervisning och lärmiljö
- Genom Lärcentrum på Centrum Vux, förebygga och minska digitalt utanförskap
- Fortsatt arbete med Medarbetarkompassen
- Utveckla arbetet med HBTQI-frågorna
- Föreläsningar om rasism för personal
- Kollegiala diskussioner om kritiska granskningar av läromedel
- Planera för att skapa klassråd/samrådsforum för elever
- Planera för hur arbetet med de sju diskrimineringsgrunderna kan implementeras i det dagliga arbetet genom att utöka HBTQI-gruppen med en värdegrundsgrupp
- Föreläsning för en grupp sfi-elever om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer genom de olika organisationerna: Brottsofferjouren, Kvinnojouren, Relationsvårdsteamet
- Kvinnojourens klassrumsbesök och närvaro i entrén
- Utöka planen med en förvaltningsövergripande handlingsplan mot kränkningar och trakasserier.

Uppföljning 2025

Centrum Vux har, tillsammans med Tyresö, fått fortsatt statsbidrag för att arbeta med Lärcentrum. Huvudmännen tilldelades medel för hybridklassrum och IT-stödare för att öka tillgängligheten för distanselever och minska det digitala utanförskapet. Även bidrag för ljudutjämningsystem gavs och arbete har inletts med att kartlägga och analysera elevers och personals ljudmiljö, vilket resulterat i investeringar i ljudförstärkning och ljudabsorbenter.

Under hela året har modersmålsstöd funnits i Lärcentrum och utökats för särskilda modersmålsgrupper under hösten i klassrum på sfi. Vissa språkgrupper har identifierats som utsatta grupper som med modersmålet ges stöd för instruktions- och kontextuell förståelse och arbetet med likabehandling har kunnat förmedlas på elevernas modersmål. En lättläst variant av Plan för att förhindra kränkande och diskriminerande behandling har också skapats för sfi.

Involverade i Ifous-projektet, Vuxenutbildning på distans, och Lärcentrum har hållit fortbildningsdagar för all personal och arbetet fortgår med att öka tillgängligheten i digitala lärplattformar för såväl klassrumselever som för distanselever. Ett särskilt fokus på distansens undervisningsupplägg har kontinuerligt arbetats med för att möta just dessa elevers olika behov av tillgängligt lärmaterial. Det har också erbjudits workshops för lärares arbete med AI inte minst för att öka kunskapen hos elever och öka den källkritiska

medvetenheten. Specialpedagog ansvarar för att Lärcentrum ger stöd för elever med funktionsvariationer och elever i behov av stöd och stödjer även lärare i samarbete med ett studerandeteam för att eleverna ska få de anpassningar av trygghet och studiero som behövs.

I de olika arbetslagen på skolan har arbetet med attityder, delaktighet och medarbetarskap i den s.k. Medarbetarkompassen fortsatt. Andra insatser är att HBTQI-gruppen, som arbetar med inkludering och kunskap om gruppens utsatthet, gjort klassrumsbesök på sfi och informerat om gruppens arbete. Olika försök att bjuda in till samtal om HBTQI-frågor har gjorts men pausats pga bristande deltagande bland elever. Gruppen har utökats till en nybildad värdegrundsgrupp som leds av en förstelärare med inriktning elevinflytande.

En föreläsning för en utvald grupp sfi-elever om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer har genomförts genom de olika organisationerna:

Brottsofferjouren, Kvinnojouren och Relationsvåldsteamet. Kvinnojouren har också närvarat regelbundet i skolans entré för att informera alla elever och gjort regelbundna klassrumsbesök. Ett särskilt framtaget material om temat våld i nära relationer har utarbetats för sfi-lärare att använda i den dagliga undervisningen.

Under året har tre obligatoriska, digitala föreläsningar om rasism genomförts för personalen i storgrupp i aulan. Efter föreläsningarna har personalen delats in i tvärgrupper i syfte att diskutera begrepp, nya erfarenheter och lärdomar. Satsningen har gällt hela Utbildningsförvaltningen i syfte att få en gemensam begreppsförståelse och en teoretisk grund att stå på för att kunna bemöta okunskap och obetänksamma uttalanden men också för att få en uppfattning om hur man kan uttrycka sig. Ett huvudsyfte har varit att inte osynliggöra rasismens konsekvenser.

Konkreta mål 2026

- Arbeta för att rutiner och material som lärarna använder vid kursstart i syfte att förebygga diskriminering och för att främja relationsskapandet och därmed öka tryggheten
- Genom Lärcentrum på Centrum Vux, förebygga och minska digitalt utanförskap
- Påbörja insatser för att motverka antisemitism och hedersrelaterat våld och förtryck genom föreläsningar och i den kontinuerliga undervisningen
- Fortsatt arbete med Medarbetarkompassen
- Fortsatt arbete med tillgänglighetsanpassning
- Slutföreläsning och uppföljning av föreläsningsserien om rasism för all personal. Arbeta för att kunskapen kontinuerligt uppdateras
- Kollegiala diskussioner om kritiska granskningar av läromedel
- Skapa klassråd för alla elever
- Regelbundna träffar i värdegrundsgruppen i arbetet med de sju diskrimineringsgrunderna och hur det implementeras i det dagliga arbetet där den tidigare HBTQI-gruppens erfarenheter tas till vara

Förebyggande arbete

- Att informera om planen för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling på Centrum Vux och bjuda in elever till samtal om den
- Att uppföljningssamtal mellan lärare/studerande och chef/medarbetare alltid har med en punkt om trivsel, trygghet och kränkande behandling
- Att kritiskt granska den litteratur som ingår i undervisningen i arbetslagen och tid till detta avsätts på arbetslagsmöten
- Att frågor om likabehandling, trivsel och trygghet finns med vid den webbaserade utvärderingen till elever varje år (Lysio research)
- Att frågor om likabehandling, trivsel och trygghet finns med i lärarnas kursutvärderingar
- Att de policydokument som finns för datoranvändande följs gällande hantering av känsliga uppgifter och att assisterande teknik och verktyg för elever som behöver det, används
- Att planen för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling på Centrum Vux ingår som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet och redovisas i den årliga kvalitetsredovisningen
- Att lärare diskuterar likvärdig betygsättning/sambedomning
- Att lärare ansvarar för att samtliga studerande involveras och blir delaktiga när det gäller olika typer av grupparbeten
- Att dokumentet om likabehandling är ett ständigt närvarande och levande dokument som inte bara tas upp vid ett tillfälle

Aktiva åtgärder vid uppkomst av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Uppmärksamma

Indikation på diskriminering kan nå personalen i samtal enskilt eller i grupp, i Studerandeteamet, enkäter, lednings- eller arbetslagsmöten, eller genom iakttagelser.

Utreda

Vid kännedom/upptäckt skall kränkningen skyndsamt anmälas till rektor. Rapportering är en skyldighet för varje individ. På Centrum Vux är det rektors ansvar att utreda omständigheterna kring uppgivna kränkningar, samt vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden (delegationsordningen).

Dokumentera

Dokumentation ska ske i DF RESPONS eller KIA, kommunens ärendehanteringssystem.

Åtgärda

Berörda parter kallas till samtal. Vid samtalet bestäms vilka ev. åtgärder som behöver vidtas. Uppföljningssamtal ska alltid göras och datum bestäms vid mötet. I de fall det är frågan om ett lagbrott görs alltid en polisanmälan. Rektor är ansvarig för att det görs.

Utvärdera

Uppföljning av och eventuella nya åtgärder dokumenteras. Om problemen kvarstår trots vidtagna åtgärder, överlämnas ärendet till rektor för fortsatt handläggning i Studerandeteamet. Avstängning av elev kan bli aktuell. SL 5 Kap. 17–21 §§.

Uppföljning, utvärdering och dokumentation

Planen för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling på Centrum Vux är ett dokument som ska hållas levande. Uppföljning och revidering av planen genomförs fortlöpande samt mer ingående i samband med APT i slutet av varje läsår/början av nytt läsår. En gång per år genomförs på Centrum Vux en webbaserad utvärdering (Lysio research) för eleverna där de får svara på frågor om hur de upplever trygghet, säkerhet och likabehandling på skolan.

Utvärderingar där liknande frågor ställs görs även ämnesvis. Anmälan om kränkning ska alltid gå direkt till rektor. På Centrum Vux bistår Studerandeteam och kurator med uppföljningar av ärenden.

På skolan finns ett Studerandeteam. Personal och lärare kan direkt vända sig till Studerandeteamet som informerar rektor (kränkning eller diskriminering ska direkt till rektor). Eleven och/eller läraren ger sitt medgivande till skriftlig dokumentation. Arkivering av minnesanteckningar görs enligt gällande regler. De fall som anmäls skall dokumenteras i gällande system. Rektor ansvarar för att en anmälan utreds och åtgärdas. Studerandeteamet ansvarar för utvärdering tillsammans med rektor.

Åtgärder som genomförts på Centrum Vux 2025

- En värdegrundsgrupp har bildats
- Tillgänglighetsanpassningar: skyltning i lokaler och på hemsida. Tydliga upplägg i digitala lärplattformar för både distans- och dagelever pågår
- Klassråd på sfi är etablerat i syfte att öka elevernas delaktighet och inflytande
- Gemensamt utformade kursutvärderingar för grund- och gymnasiekurser efter p1 och p4 innehåller frågor om bemötande och likabehandling
- Arbete med digitalt utanförskap inom Lärcentrum
- Arbete i arbetslagen med Medarbetarkompassen
- Specialpedagog, It-stöd och modersmålsstöd i Lärcentrum
- All personal har deltagit i digital föreläsningsserie om rasism
- Två förstelärare har fått nya uppdrag inom området värdegrundsarbete och elevinflytande
- En kartläggning av alla klassrum i syfte att utreda den inkluderande- och tillgängliga lärmiljö har genomförts
- Ljudmiljön i klassrum och personalrum har inventerats och åtgärdats

- En enkät har skickats ut till lärare om hur de önskar stöd med arbetet med värdegrundsfrågor

Åtgärder som planeras på Centrum Vux 2026

Utveckla värdegrundsgruppens och förstelärares arbete kopplat till värdegrundsfrågor och att aktivt arbeta med de sju diskrimineringsgrunderna

Påbörja ett långsiktigt arbete med en inkluderande och tillgänglig lärmiljö

Följa upp föreläsningsserien om rasism för all personal

Medarbetarkompassen implementeras som ett återkommande arbete

Granskning av läromedel i arbetslagen

Införliva den förvaltningsövergripande planen i Centrum Vux lokala plan för att förebygga kränkning och diskriminering

Skapa klassråd för alla elever

Påbörja insatser för att motverka antisemitism och hedersrelaterat våld och förtryck genom föreläsningar och i den kontinuerliga undervisningen.

Anmälan

Anmälan görs direkt via kommunens ärendehanteringssystem DF RESPONS eller KIA